

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VI. Objectiones aliæ quibus probare conantur aliqui peccatum cum
Dei ignorantia commissum esse mortale.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

posita offendit graviter, ergo idem erit de mendacio jocosum & similibus.

IV. *Diversissima ratio est de re levi & gravi hoc modo facta.*

Sed contra: hoc namque eodem modo instatur in humanis; licet enim in casu supra posito factum illud Petri, posita notitia graviter displiceat Paulo, quod sine ejusmodi notitia non displicebat graviter, non tamen hoc sequeretur, si aliquid quod in se omnino leve est, prius faceret, ut si leve quidpiam furaretur, nesciens illud esse Pauli, si ubi hoc resciat, in furto adhuc peristeret, non esset causa sufficiens gravis offensae, nec ita ut Paulus propterea amicitiam rescinderet.

V. *Ante advertentiam debet esse gravitas Philosophica.*

Respondetur itaque, ad hoc ut aliquid sit gravis offensae Dei post advertentiam, debere illud antecedenter ad advertentiam displicentiae divinae habere aliquam gravitatem: hoc autem in his omnibus contingit, homicidio v. g. adulterio & similibus, quae antecedenter ad advertentiam Dei, licet non sint gravia gravitate Theologica, sunt tamen gravia gravitate Philosophica, ut docet S. Thomas, 1. 2. q. 71. art. 6. ad quintum, id est sunt gravia contra rationem naturalem, sub qua consideratione de iis disputant Philosophi morales, non tamen habent eam gravitatem, quam Theologi in peccato peculiariter considerant, nempe prout dicit ordinem ad Deum, aliquo modo cognitum.

VI. *Magis in particulari declaratur gravitas Philosophica & Theologica.*

Antecedenter ergo ad advertentiam Dei peccata alia sunt gravia, alia levia quoad gravitatem Philosophicam, Philosophus quippe naturalis iudicat non tam grave esse contra rationem naturalem furtum leve, ac grave, nec mendacium jocosum, ac homicidium, vel adulterium, utpote quae non aequaliter depravant hominum mores & pervertunt ordinem universi, ut ipsum per se naturale lumen dicat: unde & Deus haec graviter prohibet, non illa, sicque aliquam plerumque gravitatem, nempe illam philosophicam, requirit Deus antecedenter ad gravem prohibitionem. Dixi plerumque; interdum enim, etiam ea prohibet graviter Deus, quae leviter solum, vel ne leviter quidem sunt mala contra rationem, sed merè indifferentia, sicut Adamo illius pomi esum prohibuit.

VII. *Nec refert plus interdum displicere Deo posse ratione intentionis peccatum aliquod leve, quam homicidium cum Dei ignorantia.*

Nec obstat, quod ratione intentionis, durationis, & aliarum quarundam circumstantiarum possit peccatum aliquod ex objecto leve, ut mendacium jocosum, aequè vel magis displicere Deo, quam furtum aliquod vel homicidium commissum cum invincibili Dei ignorantia; hinc enim non sequitur posse illud, de lege saltem ordinaria prohiberi graviter, sicut possunt, imò de facto prohibentur peccata omnia gravia ex objecto; gravitas enim ex objecto, est quam per se spectat Deus in prohibitione gravi alicujus peccati, huiusmodi namque peccata exigunt talem prohibitionem, quia ex iis plurima sequuntur inconvenientia, & gravis perturbatio universi. Unde odio gravi remoto magis ea odit Deus, quam alia, id est intendit ab iis graviter homines deterere, comminando poenam inferni: odium autem illud, quo proximè & formaliter vult propter homicidium infligere poenam aeternam, supponit illud factum cum cognitione Dei, & illius prohibitionis ac displicentiae. Aliqui tamen forte negabunt posse illum peccatum ex objecto leve, puta mendacium jocosum, ratione ullarum circumstantiarum magis displicere Deo, quam adulterium, vel homicidium, etiam cum ignorantia Dei commissum.

Odium Dei remotum & proximum.

SECTIO SEXTA.

Objectiones aliae, quibus probare conantur aliqui, peccatum cum Dei ignorantia commissum, esse mortale.

OBJICIENS tertio: juxta S. Paulum 1. ad Corinthios 6. v. 10. Neque fornicarii, nec adulteri, nec fures &c. regnum Dei possidebunt: Sed fornicatio commissae cum invincibili ignorantia Dei, est verè fornicatio, ergo est peccatum mortale, & caelo excludat. Confirmatur: nam Sancti Patres & in particulari S. Augustinus, affirmat omnes peccatores esse pravificatos, etiam illos qui legem Moysis non acceperunt: Quia, inquit, in cordibus habuerunt scriptam legem naturalem dicentem non esse injuriam faciendam alteri, quam nobis fieri nolumus: ubi nihil aliud ad rationem peccati requirere videtur S. Doctor, quam ut sciatur, quod sit injuria erga proximum, hoc autem lumine naturali sciri potest, licet invincibiliter ignoretur Deus.

I. *Obj. Dicitur Apostolum fornicarios, fures, &c. de caelo excludendos.*

Afferre videtur S. Augustinus ad peccatum mortale, solum requiri, ut sciatur esse injuriam contra proximum.

Ad argumentum Respondetur S. Paulum hoc loco allocutum esse fideles; hi autem moraliter loquendo semper attendunt ad Deum, semperque illius prohibitionem ac displicentiam praeculis habent. Imò suo modo hoc etiam verum est de infidelibus, ut supra vidimus. Et sicut in praecipis vel prohibitionibus de rebus indifferentibus, ut sint peccata debet aliquo modo esse advertentia prohibitionis vel praecipi Divini, alioqui erunt actus indifferentes, ita & hic sine advertentia aliqua ad Deum, erunt hi actus illius tantum gravitatis ac malitiae, quam hauriunt ab objecto naturali.

II. *Paulus alloquitur fideles, qui aliquo modo semper attendunt ad Deum.*

Ad Confirmationem dico S. Augustinum illis verbis non excludere cognitionem Dei, sed solum legem Moysis; nec enim sola lex scripta à Moysè sed etiam lumine naturali scripta in corde uniuscujusque dicat Deum esse: unde etiam sine lege Moysis per solum lumen naturale significat S. Augustinus posse homines plenè cognoscere gravitatem adulterii, vel homicidii, & quod iis graviter offendatur Deus: supponit enim S. Augustinus & alii Patres, ut supra vidimus, non posse dari ignorantiam invincibilem Dei.

III. *Quo sensu dicit S. Augustinus advertentiam ad rationem sufficere, ut aliquid sit peccatum mortale.*

Objicies quartò: saltem si contingeret aliquem committere furtum vel homicidium sine advertentia ad Deum, non esset secundum nos peccatum mortale, nec teneretur quis illud confiteri, quod tamen non videtur admittendum; sic enim, multi pratendere possent se in istiusmodi rebus non peccasse mortaliter, cum dicere queant se non advertisse ad Deum. Sed contra: si enim committeretur idem furtum aut homicidium sine advertentia ad malitiam contra naturam rationalem (quod subinde accidere posse fatentur ipsi adversarii) idem sequitur inconveniens. Respondetur itaque rarissime contingere ut furtum huiusmodi vel homicidium deliberatè fiat sine aliqua saltem advertentia ad Deum, ut supra diximus; sicut secundum omnes, quando quis conjugatus committit adulterium, non solet à confessorio interrogari, utrum attenderit ad circumstantiam conjugii; supponitur enim attendisse, & moraliter loquendo contrarium nunquam evadere potest, licet in casu aliquo metaphysico possit.

IV. *Rarissime contingit ut qui furtum aut homicidium committit sine aliqua advertentia ad Deum.*

Dices;

V. Dices: si Deus negaret deinceps concursum ad sui cognitionem, sequeretur, omnes qui jam sunt in gratia, salvandos quantumcumque enormibus se deinceps contaminaverint flagitiis, quod tamen valde videtur durum. Contra si Deus deinceps negaret concursum ad cognitionem gravitatis horum actuum, furti, homicidii &c. prout sunt contranaturam rationalem, vel ita ut putarent homines, hos actus esse leviter tantum malos, idem sequeretur, ergo quoad hoc nullum majus inconvenientens sequitur in hac sententia, quam in contraria. Vel ergo dicendum cum Suario & aliis in simili, casum esse impossibilem, saltem pro diuturno tempore, vel si admitatur, nullum esse inconveniens quod inferatur; tunc enim Deus segregaret se quasi è mundo, & actus non majorem haberent gravitatem, quam sit illa, quam hauriunt à rebus creatis, ut jam ostensum est.

VI. Objicies quintò: hinc sequi omnia peccata mortalia esse ejusdem speciei; cum enim in ratione peccati mortalis secundum nos constituantur per prohibitionem, vel displicentiam divinam, & in his omnia sint paria, cum malitia contra rationem non constituat peccatum mortale, sequitur in ratione peccati mortalis, ea non distingui specie: unde quando quis committit furtum, homicidium & adulterium, non erit opus in confessione dicere aliud, quam se tria peccata mortalia commisisse, quod nullus dicet.

VII. Respondetur negando sequelam, nam ut supra cum communi sententia diximus, quando superior aliquid præcipit vel prohibet, non manet actus ille merè intra limites obedientiæ, sed elevatur ad aliam virtutem in illa materia quæ præcipitur. Unde econtrà si quis præcepta superioris in diversâ materia, & sine immediato violet, non committit nudè peccatum inobedienciæ, sed præterea peccat contra illam materiam specialem, in qua actus ille malus versatur, religionis scilicet, temperantiæ, &c. Hinc itaque habemus illud, quod sine præcepto, vel prohibitione Ecclesiæ, non fuisset peccatum mortale, sit illa posita, imò in diversâ spe-

cie secundum diversam materiam in qua versatur. Unde qui in quadragesimâ comedit carnes, & in die festo omisit Sacrum, non sufficit si in confessione dicat se bis peccasse contra præcepta Ecclesiæ, sed peccata illa sigillatim secundum omnes debet exprimere. Idem ergo dicendum in præfenti; præceptum enim Dei, non minus actus illos ad materiam in particularibus virtutibus elevat, quam præceptum Ecclesiæ, ut est manifestum; nec enim minus intendit Deus rectitudinem illius virtutis, quam præcipit (quæ est ratio, ut supra vidimus quare ex præcepto & prohibitione constituatur diversa virtus & peccatum) quam intendunt homines.

Secundò dico, hoc ad solutionem argumenti nullo modo esse necessarium: quamvis enim sub ratione prohibitionis præcisè illa omnia sint æqualia, cum tamen rationes adhuc suas specificas retineant, & in his unum peccatum superet aliud, homicidium exempli gratiâ furtum, & sic de cæteris, & omnia graviter Deo displiceant, pro majore vel minore eorum gravitate magis vel minus ei displicent. Homo itaque hanc majorem vel minorem Dei circa hos actus displicentiam animadvertens, magis vel minus in iis, ut in propriis materiis peccat, & in unaquaque materia Deum hoc nomine graviter offendit: sicut, ut supra dixi filius legislatoris faciens aliquid, quod & lege interdictum est à Patre, & insuper quod novit graviter ei displicere, duplici titulo graviter offendit Patrem.

Alia minoris momenti contra hanc sententiam proponi solent: quæ tamen ut opinor, non difficulter ex dictis solvi possunt. De pena damni, quomodo in diversis damnatis sit interdum inæqualis, dictum est supra. Utrum verò peccatum sit malitiæ infinitæ, Deo dante latè disputabitur in materia de Incarnatione dum de possibilitate, vel impossibilitate puræ creaturæ ad satisfaciendum pro peccato mortali, & necessitate Incarnationis Personæ alicujus divinæ ad condignam pro eo satisfactionem Deo exhibendam. Hæc de peccatis sufficiant.

Peccata speciei distincta specialiter debent in confessione exprimi.

VIII

Cum peccata prohibita rationes adhuc suas retineant, inæqualiter displicent Deo.

IX

Reliqua contra nostram sententiam proponi solita, faciliè ex dictis solvuntur.

